

SZEGEDI HIRADÓ.

70-ik szám.

Szűttörtökön, nyárutó (augustus) 30-án 1860.

Második évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szűttörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztői iroda:

Szentháromság, Geisler-féle ház, 872. szám, hová a kéziratok bérmentve utasítandók.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Szegeden háhozhozordással: Egész évre 6 frt., — félre 3 frt., — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Videkre postán: Egész évre 8 frt., — félre 4 frt., — évnegyedre 2 frt. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthalmas petitor egyezri hirdetését 7 ujkr kétszerinél 6 ujkr, többszerinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beigtatásért 36 ujkr. A nyitlterben a háromhasbas petitor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetéscnyk Burger Zsigmond könyvkereskedéshez emezendők.

Szent István napja 1860.

II.

Nem csupán a testvérfőváros tartotta meg rendkívüli fényvel, soha nem tapasztalt lelkesedéssel a nagy napot; a vidéki városok is megtették mindent, mit az ünnep emelésére tehettek és pedig mindegyik a hon ügye iránti lelkesedés azon foka szerént, melyre lakóinak szelleme emelkedhetett.

A magyar királyok koronázási helyén az ős Székes-Fehérváron, mely a szent királynak köszöni hajdanai fényét, hírét, diadalmát, mely ma is szent erejével bírja ama koponyát, melyen először tüdőkölt a magyar korona s melyben annyi bölcsesség honolt s nagyszerű volt az ünnepe.

Reggeli 4 órakor szólaltak meg a város minden harangjai s a mozsarak durrogásával egyesülten hirdették az országos nemzeti ünnep fölvirradatát. 8 órakor kezdődött a székes főegyházból a számtalan sokaságan népből alakult nagyszerű és valóban pompás körmenet a megyéspüspök vezetésével, melyhez a papság, álladalmi s városi hivatalnokok, céheken, kereskedelmi testületek, tanárokon kívül a főnemességből gróf Zichy Jenő és József, báró Splényi Henrik és Ödön, az ifjú Szűgyényiek és sok más az egész városi értelmiséggel, valláskülönbőség nélkül, nemzeti diszóltyóban csatlakoztak. A szent koponyát a pesti egyetemről a szűttapokra hazatért tanulók és a fehérvári végzett jogászok kivont karddal kísérték.

A körmenet után ft. Huszár Károly ur a hazafiságot a vallásossággal, a hazaszeretetet az Isten imádsával egyesültnék és elválaszthatatlannak hirdette.

Az ajátosság bevégezte után az egyházból kimenet a szózat éneklése kezdetet s annak hat versszaka a sok ezer ember által lelkeslten énekelte.

A katolikus főegyházból a reformáltak egyházába mentünk, hol ajtatos ének után a t. lelkes ur alkalmi imát mondott, mely után a szózat újlag énekelte.

Délután a Kenessey-kertben a nemzeti ünnepek alkalmára szép magyaros díszítés és csinos világitás mellett zenestély tartatott, hol is a legkedveltebb magyar dallamok s a népszért Rákóczy-induló hangjainak sokszoros elzengése közt magyaros jökedvvel a városi értelmiségnek nagy része késő estig vigan időzött és a szózat ismét énekelte.

A szerb vajdaság fővárosa Temesvár sem feledkezett meg az anyaország honalkotójáról, azon szent férfiról, kinek kormányzása alatt a magyar alkotmányos építelenek egyik kiegészítő része volt a most elszakadt vajdaság.

A Temesvárt történetek következő szavakkal írja le a „Dejelt”:

„Szent István napja, melynek méltó ünneplésére az egész országban készültek, nálunk is a város külső színetén igen érdekesen megváltoztatta. Örségi, népszérti nevek hordozói, a vidéki bírtoknemesesség dísz és minden felekezeti hazafiak nagy számmal jelentek meg Temesvárt, hogy első királyunk emléktét közösen üljék meg, ki nem csak egy népaj, nem csak egy osztály jötevője volt, hanem egy egész nagy országé, és mondhatni Európáé, az emberiségé, ha tekintethe vesszük, mennyire

kihatott Magyarországnak a keresztény hitre való térítése számos más országra, az egész utókora. Mi, kik mélyen éreztük, hogy szent István intézményeinek jöteknységét lényegileg még most is, kilencedfél század után, élvezük, és hogy azok is élvezik, kik arról tán kevesebb öntudattal bírnak, mélt. mácsai Csernovics Péter, néhai temesi gróf vezérlete alatt reggeli 9 óra előtt a rom. katolikus székesegyházba indultunk. Az egyházi és nemzeti ünneplést emelte az is, hogy nemskára gróf Saint-Quentin kormányzó ur a tábornokok és tisztikar által kísértette foglalt helyet az egyház belsejében. Az istenisztelet körül szolgált Ötványi István nagyprepost ur, mise után pedig a kormányzó ur a tisztikarral és tisztviselőséggel távozván, t. Németh káptalani jegyző ur lépett a szószékre és ckes magyar beszédben a nagy király uralkodói és keresztényi érdemeit méltólag kiemelte, közbeközbe a jöshlétek szózatból is beleszővén idézéseket. Jól esett a szűttapra telt egyházban, melynek ajtatos közönsége végig hallgatta a jól esengő szónoklatot, nem csak minden vallásbeli hönleányokat és hönfiakat, hanem a protestáns egyház és keleti öhleti szerb és román egyház papjait is közünn. A tiszti öndozsogot ny öndozsoglatából történt emélfogva, hogy befejeztetvén az ajtatos tisztelet a rom. kath. egyházban, az egész közönség öhleti szerb atyáknkfai főegyházába áttent, hol is a község plebánosa ft. Milenkovic ur szerb nyelven igen jeles beszédet mondott a keresztény nagy király emlékének szentesítésére. A díszes egyház falai házseresen hangzottak vissza a község lélekbeli fakadó fölkiáltást: „Éljenek a szerbek.” Erre a protestánsok egyházának ajtai is megnyitáltak, ahová szintén az egész közönség nyomult. T. Dömötör Károly lelkes ur szónoki tehetségét újra kitüntette, midőn a mai alkalomra vonatkozó és szintén a szózat idézései-vel ékesített beszédjével az ajtatosak figyelmét végig tudta fűntartani. A közönség a szózat két szakaszának éneklése után távozott és elszéledt. Az emlékezőes nap nevezetességeibz tartozik azon díszelőd, mely a városi táncsteremben tartatott délutáni 2 óratól estig 6 óráig. Akik a díszelődön résztvettek, kitűrlhetlen emléklül fogják magukkal vinni a testvériség szellemét és adja az ég, hogy ez mindinkább terjedjen e falakon kívül is. A fölkiöszöcsök alkalmával poharak emellettek méltóságos Csernovics Péter, Murányi Ignác, Reményire, gróf Bethlen urakra, e lapok szerkesztőjére stb., de a személyeknek szűl fölkiöszöcsök csak kivételések voltak, mert a társaság eszméket karolván föl, lelkes szavakban nyilatkozott a testvériség, egyetértés, kitarás érdekekben és itt különösen érdemlül kell fölhoznunk a jelenlévő szerb és román felekezeti lelkes szónoklatait, kik valamin nemzeti nyelvkön egy magyar szavakkal is kijelentették, hogy nekik és az övéiknek nincs hűbb vágyunk, mint legjobb barátságban és egyetértésben élni azon magyar nemzettel, melynek sorsában részesültek századok óta. Ezen beszédek hatalmas „szívó”, „szetreszkő” és „éljen” kiáltásokat gerjesztettek és így mondhatjuk, hogy noha ma főleg a magyar nemzeti ruha szerepelt fényesen, noha magyar király magyar szent emléktét jegyző föl e napra a naptár, ez ünnepet még sem tekintjük csak ma-

gyarnak; mi e napot mint a testvériség ünnepét ültük és abban résztvehett, valamint vett is részt minden hönfi, bármí ajku, vallásu, sorsu és rangu legyen is. Szent István bölcs intézményei közel egy évezredig árasztottak áldást e haza derék fiára; adja az ég, hogy midőn ma az ő neve, az ő védelme alatt a testvériség szellemre hivatkozunk, ezen szellem szintén századokig, ezredévekig hassa át e haza minden polgárát és szolgáljon emeltyül közös boldogságunk megszűlárítására.”

A testvérhön fővárosában Kolozsvárt is a legnagyobb díszszel tartották meg az első magyar király ünnepét, kinek a magyar nemzet nyolcszázados remek szervezetét köszöni.

Szent István napja előestéjén önkénytes világitás volt. Az uteakon régóta nem ömlött el ekkora fény. Az ablakokban vörösféhrűdöl virágfüzérkék és koszorúk vették körül a gyertyákat, méseket; több helyt föliratok voltak kitéve. A kaszinó erkélyén a következők fényábrán szűl fölirat vonta magára az uteakon fölala járó ezer meg ezer hönfiak figyelmét: „Adja Isten, hogy szent István ünnepe boldogságot hozzon a magyar nemzetre.” Székely Dávid írták ny jomart volt hönfiak: „Szent István, könyörűj népedért!” A köztintezetek díszesen voltak világitva, különösen a kaszinók, protestáns tanoda stb. Csak néhány ház maradt sötéten, köztük a városház és es. kir. hivatalok. A nép késő éjfélig nagy tömegekben hullámozt az uteakon.

F. hó 20-án d. e. 9 órakor a haragok első kongárasa tödült a nép a piaci nagy templomba, hol az ottani plebán Kedves István tartott nagymisést. A gyönyörű énekkarokat Stöger Béla énektanár vezette, a graduale helyett Kölessey dícsalatt énekeltek. Mise végételvt t. Erös Gáspár lépett a szószékbe, szent István érdemeit adta elő, ki keresztény hitre térítve, a magyart bevezette az európai népek sorába s ki megállapította Magyarországot nyolcszázados ösi szervezetét, mi elég bizonyossága annak, hogy szent István bölcsességével korát megelőzte. Végül örömet fejezte ki, hogy most már minden hitkülönbőség nélkül nemzeti ünneppé vált szent István napja.

Amennyire lapunk szűk tere engedi, folytatni fogjuk a szent király emlékünnepepröl szűl jelentéseket; hogy lássák olvasóink, kik csak szívük mélyében szentölhettek föhozások a nagy napnak, mint dícsőítette máshol sz. Istvánt Árpád nemzete.

Kereskedelmi és iparmozgalmak.

Újabb fejlemények.

— Új találmány, mely szépeinknek kétségkívül teteszi fog. Nürnberg és Fürth között egy kis gyárhelysében oly tükröket készítenek, melyeknél a kénező lemez helyett ezüstöt használnak. E tükrök hasonlíthatlanul tisztábbak, élesebbek s szebbek mint az eddigiek, de mindamellett ezek is csak a szépet mutatják szépek!

— A skót lapok egy új találmányt gözköcsit magasztalnak, melyet a Caithnessi gróf saját utatásisa szerént készítettett családja használatára s melyen most a gróf neje és egy barátja társaságában Skóciát utazza be. E gözköcsit a legnépesebb uteakon kénálított roboz anélkül, hogy valakit megsértene s meredeken föl és le biztosan ha-

lad. Könnyebb ezt megállítani, mint a lovas szerket is oly gyors, hogy egy óra alatt 18 mérföldet halad.

Tárogató.

7 Nagyszerű egyházi ünnepélynek leszünk jövő vasárnap tanúi. A csanádi székes káptalan érdeműs nagyprepostja, ki félszázaddal ezelőtt mutatta be első áldozatát az Úrnak a szegedi ferenciek egyházában, ugyanott fogja arany-miséjét megtartani. Nagyságos és föstiszteendő Oltványi István nagyprepost ur szegedi születésű kivaló érdemei közé tartozik, hogy szülővárosáról mindenkor nem csak elméjében, de tetteiben is megemlékezett. Az ünnepélyt a csanádmezei káptalan nagy részének, a közeli vidéki papság számos tagjának s több vidéki káptalanok küldötteinek megjelensége emelendő. Az aranymise 9 órakor veszi kezdetét. Isteniszolgálat után a hatóságok és testületek fognak az Ur igaz szolgájának tisztelni. Azután 200—300 területű fényes lakoma lesz a sz. ferencieknek zárdájában. Este tíz óráig tartó szent Zsuttur ur Uj-Szegeden. Több meglepetés vár a köztisztviseltekben álló áldoraggyatánra, melyeket hosszu düvös pályánjáról kér kiérdemelt, de ezekről, nehogy előleges jelentésünk által egy szemernyit is elvegyünk az örömtől, mely az érdemkoszorúzt főpapra vár, majd később.

8 Mult hétón a helybeli kegyesrendiek házában barátságos lakoma tartatott a rend alapítója kalazanti sz. József emlékéül. Hazafias főközszeintések fűszerezék az ebédet. A pohárköszöntések legnagyobb része az érdemeiben páratlanul nagy kegyesrendet illeték, azt a rendet, mely az irás szavaival mindenkor megadja az uralkodónak is az uralkodóé, de megadja és illő mérvben Istennek, a vallásnak és a nemzetnek is, ami Istené, a vallás s a nemzeté. Éltetik szívük mélyéből azt az érdemekben dúsásgazdag rendet, melyet, mióta alapítottát, méltán egyik büszkeségének nevez a magyar nemzet.

9 Szeged utcai új föliratokat nyerneik és pedig csak magyar nyelven. Nagyon helyesen. Sok magyar ember látta meg a Császlant s még sem írják föl ottan kedvükért az utak neveit magyarul.

10 Szegeden ismét fölkapott a boszorkány-élet. A főlövárosi ligetben a fiatalok tegnapelőtt megégették az a semmirevaló vén boszorkányt, melyet Augszburgi Allgemeine Zeitungnak hínek. Magyára ítéltetésének az az ok az, hogy a Magyarországi herceg főpapja ellen oly szennyes szavakkal intézni bátorodott.

11 Scheinberger Antal helybeli kereskedő a Dugonics-szoborra 5 forint küldött be szerkesztőségünkhez azon nyilatkozatát, hogy valahányszor hazafias ügyben áldozatra van szükség, hozzáférjünk el ne mulasszunk. Ilyen érzelmekek szemben a közügyek melletti néha keserű küzdelem örömei válik.

12 Azon teljesen alaptalan hír kering városunkban, mintha Molnár György szüzigazgatónk előadásai Szegeden hatóságilag meg nem engedtetének. Azért említjük meg e hírt, mert a bérletekre kártékony befolyást gyakorol s egyik-másik polgártársunk tartózkodik az előzetessel, meg lévén ingatva az előadások bekövetkezése iránti bizalma. Határozottan jelenhetjük, hogy Molnár társulata szombaton megérkezik s az első előadás a Dugonics-szobor javára a jövő hét első napjaiban leendő. Folygmeteljük olvasóinkat az e rovatunk végére ígátott fölvázlásra a szüzigyi bizottmányának, melyből kivethet minden polgártársunk, hogy míg egyrészt ellen-örködéstünk által az igazgatót a közönség igényei kielégítésében tanácsos segítjük, másrészt a közönséget elmulasztandó keltelességnek teljesítésére hívjuk föl. Biztosan hisszük, hogy a lelkes Szeged ugyanaz lesz most, melyről a feledhetlenül kedves Hegedűs né mondta, hogy elismerő s lelkesebb közönséget nem ismer a hazában.

13 Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy előre jelenhetjük, miszerint városunk költészetének egy-egy tételeit legközelebbi számaink egyikében a közönség tudomására hozandjuk.

14 Szent István napján a helybeli gőzmal-mok, melyekben ünnep- és vasárnapon különben

szünet nélkül foly a munka, megállították gépeiket, munkásaiknak szünetet adtak s ezáltal a hazá nagy ünnepének megjelensége tetteleg és áldozattal járultak.

15 Halászaunk a Tiszából a város közelében az ugynevezett fehérpártalán egy négy mázsás vizát fogtak ki. Ily szép fogás rég nem sikerült nekik.

16 Menschik Rudolf, városi segédmérnök, ki, mint említettük, a főlövárosi temetőben oly szomorúan vetett véget egy nő életének, a magán ejtett lösekek folytán tegnapelőtt kimúlt.

17 Szent István napja alkalmából minden vallásfelekezet lelkeséje tisztelte meg a hercegpármánál Budán. A biloros főpap, gyönyörű szavakat intézett minden felekezet lelkeséhez az egyetértésről és hazaszeretetről. A zsidórabbitól, Meisel úrtól, ki szintén jelen volt, mind egyéni, mind általános zsidó szellemi s vallási viszonyokról tudakozódott, s baráti kézszeretással bocsátva el a főablót, belbizonyítá, miszerint előtt ama boldog kor, melyről a jós mondja: „Hiszen egy Apánk van (a haza), egy Isten teremte mindnyájunkat; minék bánjunk egymással hűtlensé s szentesenitsük öseink frigyét!”

18 Az augszburgi kofa szemétdombján ismét egy mérges gomba termett! Mitán mindent megtámadott, mi szent, mi kedves, mi éltető a magyar nemzetnek, most hazánk köztisztviseltek által főpapját rohánja meg, azt a főpapot, ki elé hálazattal dobog minden honfi szíve. Az a magyar közmondás, hogy „Akit Isten meg akar verni, annak esztét vesz el!” az allgemeine nevű halkofán csakugyan beteljesedett. Nem csak a történelmet végül arán minden sorában; nem csak a legmindennapi ismeretek híját árulja el minden szavában; nem csak a vallás és az egyház iránti kellő tiszteletet tapodja lábbal minden betűjében, hanem szennyes irányja piszkos tájékozódással bemoskolja a legszentebbet, egy nagyon élő nemzet becsületét is. És még ezek mellett elszemelten azt hazudni, hogy magyar ember irta volna e ronda sorokat. Jól mondja a „Pesti Hírnök”, hogy „ily elvontelméletű csak azon nyomorú cionkorosok gyűjteménye, kik egy nemzeti rajt tövéhez tapadván, ennek életéből s rovására kárják léha életüket hasztalanul tengetni. Ezen lehűtő szerent a magyar áldoraggy csak egy lenne fejedelmi kegyelemre méltó, ha a nemzet ellen esküdnék, s ha azokkal szövetkeznek, kik az államvédelem zászlaja alatt nemzeti létünknek nyílt háborút üzentek.” Ideje már — jegyezz meg a nevezett lap — hogy e minden nemesebb érzelmet és becsületet sértő irány s ellenesség halátlan indulat visszatartására az Augszburgi Allgemeine Zeitung végre minden magyar házból kiküldjöttök. Mi kiküldjöttök meg a mult öszön a kaszinóból, hanem mindezek dacára akadt olyan uriember, ki visszafogadást a közgyűlésnek nyíltan ajánlotta, azt mondván: a böles jobbra változtatja szándékát. Tiszteljék az ilyen böleseséget!

19 A rákos palotai dinnyefünnepély sok minden rangu és osztályu nép összecsoportosulása mellett tegnap délután a külföldi előismeret szerint vidáman folyt le. Volt étel, ital, tánc, jó kedv, szózat annyi kellett. A mulatságot azonban egy kőbejött esemény pár órára megszakította. A helységben ugyanis tűz ütött ki, melynek híre képzeltetni minő zavart és ijedséget okozott a mulatság helyére kigyílt lakosságban. Szerencsére a faluba roham lakosoknak és vendégeiknek sikerült a nagyobb szerencsétlenségnek eljéteit venni, úgy hogy csak a kigylutalt ház és pajta égett le. Midőn mindennek vége volt s a lakosság és a vendégsereg a mulatság helyére visszatért, Reményi Ede a leégett javára ott mindjárt a szabadban hangversenyt rögtönzött, mi majdnem 300 forintot jövedelmezett. Erre aztán a kedv és vidámság ismét egészen visszatért s a mulatság késő éjfélig s még aztán is tartott.

20 Késmárkon f. hó 15-én a szepesmegyei gazdák közül többen egy magánháznál gyűltek össze, hogy egy általuk tervezett gazdasági egyesület felállítását iránt előlegesen tanácskozzanak. Az ülés tartása be volt jelentve a megyefőnöknek, ki azonban azt megtilta, az ülés azonban e tilalom dacára megtartott. Mitán a jelenlevők az alaktandó gazdasági egyesület ügyei vezetésével ideiglenesen maguk közül többeket megbízta, hogy megyei biztos jelent meg, hogy a gyűlést mint törvénytelen eloszlassa. A hatóság e beavatkozását egy magán-egyesület ellenében nem ismerve el a jelenlevők törvénytelennek, kijelentették, hogy csak az erőknek fogják engedni, mire esendőség jelent meg s a jelenlevők előbb nevelik fölgyűlésére kényszerítve, szétoszlottak.

21 Lónyay Menyhértnek egy követelése követeztében a Balkányban és Gesztéren (Nagy-Kálló mellett) meglepetéssel hánoveri bevándorlók összes fekvő vagyonuk bírói árverés alá kerülend.

22 A Kisfaludy-társaság hír szerent szépirodalmi lapot fog kiadni, melynek szerkesztője Arany János lenne, ki, mint a társaság igazgatója, Pestre teendő át lakását.

Fölhívás.

Szeged művészeti pártoló hölgyeinek és polgáraitól! Minden város, mely műveltenek ohajtja magát nevezetien s méltán annak mondatik, egyik főtevékenységét tette ki, hogy állandó színháza legyen.

Szeged, mely ki tudta-vinni azt, hogy a haza közvéleménye által ma már Magyarország második városának tekintetik; szintén nem maradhatott színház nélkül.

A szegedi lelkes közönség állandó színházat ohajtott; az ohajnak színházunk felállításával elégtételt.

Hogy azon cél, melyet a színház, illetéleg a színművészet maga elé tűzött, elérhető legyen, kettőre van szükség. 1. Oly társulat működjék, mely feladatának megteleit nem csak képes, hanem akar is és melyről előre tudatja a közönség, hogy legelőbb törekvés lesz, minden méltányos kíváncsinnak megfelele, minden igényt kielégíteni.

2. E társulat oly pártolásban részesüljön, hogy nyomorral küzdeni ne kénytelenítessék, hanem ha nem is fényben de legalább a legvalóságosabb anyagi gondoktól mentve csupán némes feladatának, a hazai nyelv szépségének, a finomabb ízlés terjesztésének, a magasabb műveltség ébresztésének és ápolásának élhessen.

Az első kötelesség a szüzigazgatót, a második a közönséget terheli.

Molnár Györgyöt olyan igazgatónak ismeri az alulirt bizottmány, ki rövid néhány év alatt minden vidéki társá föltt az első nevet tudta kiérdemelni; kinek tisztán hazafias törekvése s társulatának fejeleméért volta mindenki bizalmára érdemes.

A szegedi lelkes közönséget viszont oly méltányosnak tudja ezen szintén szegedi kaszinótogatók alakult bizottmány, hogy teljesen meg van győződve, miszerint a közénk jövő szüzigazgatót ügyét fölkarolva, nem fogja engedni, hogy akár az új igazgató akár társulatának tagjai azt mondják: a tiszta szándék és jóakarattal meg volt hivatott minden szüzig, minden jóra, de a szegedi közönség részvételestén mult jó szándékunk és jóakarattunk foganatosítása.

Szeged lelkes közönsége nem fogja engedni, hogy a haza közvéleménye, a napi sajtó azt hirdesse róla, hogy egy minden tekintetben jeles és feladatának mindenképen megfelelő szüzigazgatót falai közt meg nem élhetett.

Molnár György szüzigazgató még be sem lépett városunkba, már oly érdemekkel bír, melyek általánosan részvétele s bizalommal nem viszonozunk nem szabad.

Azon nem csak egy áldozatot, melyeket az unjon szerződött igazgató az emeleti páholyok alkalmassá tételével s a szüzigyi díszletek újításával a közönségnek és művészetnek hozott, bizonyynal megérdemlik, hogy tetteleg elismeréssel viszonzassanak.

Az első előadás egész jövedelmét azonfótt a Szegednek dícsőségére valóand Dugonics-szoborra adja.

Hogy a részvét és hozzájárulás mindenkre nézve könnyítették, alulirt bizottmány aláírás útján bérletre szolgált föl a tisztelt közönséget.

A bérlet időt által minden hónapra 18 előadás biztosították s az előzetési díjak egyegy hónapra következők:

Főldszinti páholy 26 frt 50 kr.

Emeleti „ 21 „ —

Zártérek „ 5 „ 25 „

A bérlet f. évi öszelő (september) elején veszi kezdetét s jövő évi tavaszöl (március) végéig tart.

Elojegyzési hely vannak: a szüzigyi bizottmány elnökénél, Gampel Alajos úrnál, Keményi Nándor, Keményi György, Magyarbér Ágoston, Neskovics György, Osztróvsky József, Szabó Imre, Szivess József és Vidovitch Imre bizottmányi tagoknál, azonkívül Szarvady, Maler, Kajusz, Fischer és Schöper, Burger, Till s Gál és Vogl úrnál.

A szegedi kaszinó által kiküldött szüzigyi bizottmány, mely feladatára tette, hogy egyrészt a szüzigyi kellő pártolást eszközölje; másrészt örköndi fog, hogy a közönség igényei minden este kielégítésének; a helybeli közönséget s különösen a szegedi lelkes hölgyeknek minden szép, jó és nemesebb iránt tapasztalt buzgalomtól és ügyzetetétől megvárja, hogy ezen szent ügyet melegen fölkaroljand s hő pártolásában részesítendő.

Szegeden, nyarától végén 1890.

A kaszinó által kirendelt szüzigyi bizottmány.

Szomorú ballada.

(Egy pályázó titkos poéta híven fényképezett keserve Bolond Jani fényképész műterméből.)

Oh mihasz! lantod megszengszent mily
Szent áhítattal csüsztem én;
Miként a bércei sas röpültem
Szívem legszentebb érzetén.

Ragadtál bízott mosolyfalra,
És én vakon hittem neked —
Követtem a hívó mosolyt — s im
Bolonddà tétlét engemet...

Hát ezért pártoltam tehozzád,
Áldozatot nyújtván feléd:
Faképp hagvra Bachus istent.
A bor korszakát letesztet.

Azért izoradtam annyit éjen
Nehéz veritek csöppeket,
És... és azért haragot sze
Három tucat pennányt?

Azért, azért küzdöttem érted
Oh dicsőség! te bájak,
Hogy más vigye orrom elől el
Azt a drága öt aranyat!

Hálatlan Apoll! zunduljon rád
Átkom mint tengeráruló,
Sarokba vágom ezt a lantot,
Hogy milión fedt szálad.

— És most jövel, vigasztalj Bachus,
Kütl hülsen elpartolok,
És... ajjaj!... omoli össze föl s te
Szakadt rám holdvilágos ég!!

Mint vad orkán, méltó keservét
Ékép zengedezze vála
A sértett poéta kebel —
Migmen egy székre roskada.

S lehangylik a bánattól, meg
Még miától is nehéz fog,
S befogadja a szerencsédent
Morsennak liy kebele.

S almban hajh! vad dolgokat lát,
Alig hogy csak szemet hunya:
Lidércnyomként áll a kelén
Gyápr — árjegyzék-e dnta.

Tarcászi vajudasok.

Most tizen idom van s épen a napokban egy
tarcászi írásra szólítottam föl, mit én némileg
meg is ígérék; gondolám magamban, tebiát rajta,
válsuk be szavunkat.

Íróasztalom élt ültem, végtelen lomha kénye-
lemmel székeltem elfelcsélt magam s nagy las-
súsággal kezdtem a tollakat egyenkint válogatni.
Kétszer végig vizsgáltam mindannyit, míg végre
egynél megállapodtam; most papírt készítek elő s
a kiválasztott tollat melyen a tintám mártottam.

Már e hosszas készülődésből is kitűnhetett
volna, hogy írásra hangolva épen nem voltam,
mert a lomha fészkelődés, meg az uralmas tollvá-
logatás csupán oly apróképek mellékletéig voltak,
melyeknek hosszas tartama alatt tán kuszált esz-
mémet akarhatam némileg rendezni.

De ez mondom mindaddig nem sikerült, mert
még most sem tudtam, hogy hát ugyan mit vagy
mirol is akarnek tulajdonképen írni.

Szemöldöcimet összehúzza a padlatra barmútam
igen sokáig, mind hiába; majd ismét földre szeg-
zett tekintettel lent keresem azt, mit fúnt nem ta-
láltam, miközben hajamat összevissza borzaltam,
tollamat rágni kezdtem s már vagy hatodszor min-
dig hevesebben s mérgesebben lökdösöm azt a
tintatartóbá; hasztalan! nem megy, morgám
nagy bosszuan, míg végre tollamat mérgesen dobtam
el, azzal vizgataltam magamat, hogy hiszen
nem oly könnyű dolog írni gondolat nélkül, mint
beszélni ész nélkül.

Eközben — meglehetősen izgatott állapotban —
szobámban le s föl sétálgatok, azon tönődve, hogy
azt mondják, miszerint az ember gondolat nélkül
soha sincs (pedig dehogyan igaz); szó még némelyke
magát az álmat is a lélek s gondolkozó szervek
folytonos tevékenységéből magyarázzák; hát akkor
hogyan lehetne ében létünkben oly állapot, melyben
gond nélkül volnánk? Van biz ez mindig, csak
az nines mindig tehetésünkben, hogy kedvünk
szerinti rendben gondolgyithatunk le a megváltó
azért annak kuszált s ziliált állapotát kényelmesebb-
nek tartjuk gondolathányunkat nevezni, ami pedig
a főnebbi érvek szerint mégis nehezen igaz. De
hát — tünődöm — miért nem is bírnak már föl-
találni oly fényképet, mely az ily kuszált s össze-
mosódott gondolatokat egy adná vissza épen,
amint azok ily pillanatokban valóban vannak. Ez
által megörökítenék lelki helyzetünk minden álla-
pota, hisz s merész föllengésünket, csalfa képzel-
meinket mind visszamutatta láthatnánk.

No de hiszen — vizgataltam magamat — az
emberi találdékonyság tán még ennyire is fölveti,
ha már mint tudjuk a bukajegyek csalékonyan ka-
cár arai is a fényképezést által oly figyelemben
résziesítetnek, hogy napjainkban minden föl nélkül
aréképezetnek le a megszólalásig híven, kor-
faj-s rangkülönbség nélkül, t. i. az egyesektől föl

egész az ereszkék. Hát ily meglepő előadás
után miért volna lehetetlen, hogy a gondolatok s
képzelmek megörökítésének az íráson kívül más
módja is ne fűdözethetnek föl valaha? Mert hisz
az írás által ugy sem tökéletes egészen, minthogy
azáltal csak ritkán adhatjuk vissza gondolatainkat
ugy, miként azok agyunkban fogamzanak; mert
míg egyiket leírjuk, addig a leírasi idő alatt ke-
lekezett rendesen elpárolog, no aztán meg a leirt
a szedő, javítók stb. kezei által sokszor annyira
átírti magát s úgy meghi, hogy mire a nyilvános
levegőre jut s ismét ősz-szemünk elé kerül, csak
arra alkalmas már, hogy más tárgyak óvassanak
vele a megfűléstől, t. i. takarónak.

Ily észfelműt eszmék társaságában sétámat
csak folytattam, erősen fölve, hogy megmutatom
magamnak, hogy csak azért is írni fogok még na,
szó mindjárt; és épen midőn újra leültem készült
föltárlni szobám ajtaja s tárt karokkal kizélt felém
az én rég látott kedves rokonom s szeretett uram-
bátyám X., ki — mellesleg legyen mondva —
számtalan föl tulajdonán kívül azon egy gyöngesé-
géről ismeretes, hogy elmondhatd épen nem tír
s vitakozás közben mint a puskapor hamar lobbot
vet s végtelen ingerlekeny.

Eléje siettem, kétszer megölelt s ugyanany-
nyiszor visszataszított, kezemet szorongatja, végig
nézett, mielőtt csókra került volna a sor; én pedig
rendelkezési állapotba helyezkedtem s midőn a
„hogy vagy ücsem?“ lelkes elküldtása után elvégre
összeszokolkoztunk, elfeledkezvén urambátyám ré-
gis szokásai kétszeres csókjairól, míg én arcának
egyik felét akarám ajkaimmal érinteni, ő ad-
dig másik felére ránta s így a csók taktusát any-
nyira elvetesztvük, hogy emiatt orraink meglehe-
tősen összeközltek.

No de ez összeközlési földalmat — mint
gondolható — a vizionáltsi öröme csakbam fe-
ledteté veltünk és urambátyám — mintha mi sem
történt volna — végtelen tüzzel kérde egy lélek-
zetben:

— Hát hogy vagytok, de régen láttalak, mit
csinálsz? Az újságokat tudom olvasod: mi újság?
mi lesz már? hogy lesz már? beszélj!

— Hisz urambátyám is olvassa s csak ugy
tud mindent, mint én — válaszolám.

— Olvasom hát, meg pedig tán nagyobb fig-
yelemmel, mint te; azért is hadd lássuk, mond
meg, hogy mit csinál s hol van most?

— Mi vagy ki? — kérdém meglepetve.

De ő — rám alig halgattva — folytató:
— Hova ment, merre ment s miért ment el
Párisból oly rögön?

— De hát kit ért urambátyám?

— Kit, kit; hát csak tudod tán, hogy egész
véletlenül elutazott Párisból? Látszik, hogy ugyan
hiába olvasd a lapokat.

— De az Istenért szóljon hát világosan uram-
bátyám: én egy szót sem értek.

Eközben az én urambátyám nagy óvatossá-
ggal körül nézett, az ajtót meglekint, ha vajjon be-
van-e jöl csavka s nagy titkoszerűséggel közelítve
felém, átölelt s fülembé sugá:

— No hát tudod-e már ki?

— Soha se tudom, kit ért urambátyám —
mondam szintén halk hangon.

— Kit, kit; hát őt — no csak tudod —
hát — Napoleon császárt. Hát nem olvastad,
hogy mily rögön utazott el Párisból a Chalons-i
táborba?

— Ejnye hát ebből oly nagy titkot csinál
urambátyám? Hisz ezt minden lap egész nyil-
vánossággal kiírta két héttel ezelőt és én ab-
ban épen semmit nem látok, szokta ő ezt tenni
minden év ezen szakában.

— Eh ti nem is láttok semmit, hát
ugyan miben látnátok ti valamit? Tán a tollas
kalap, sarkantus eszma s magyar divatban lát-
játok azt itt, mit én amott látok? — folytató min-
dig nagyobb tüzzel.

— Nem divat az, urambátyám.

— Hát ugyan mi? mondjál na, hamar be-
szélj; szólj mi föl? De ne szólj, mert ugyis tu-
dom, hogy azt mondd: hogy a magyar ősei ru-
hájába öltözvén ismét, most már örökre magyar
ak lenni; mondjál na, de hiszen ne mond, mert
ugyis tudom, hogy azt a magyar nadragót is,
amely rajtam van, Párisban szabták s onnét küldték.

— Engedelmet kérek, nem küldték biz azt,
mert ezt ideálv beillesztés szabómester Harsa
István uram varrta.

— Ejnye de értetlennek teszed magad, ked-
ves ücsem, hisz nem ugy értem én azt — —
hát nem olvastad-e, hogy a napokban a legfo-
lyósabb urak Párisban mind magyar kalapokat
kezdenek viselni? no beszélj!

— Olvastam én, de az nekünk irányul soka
sem fog szolgálni, hogy hol méltatjuk kitűnőbb fi-
gyelmemre nevezti öltöztetünk, mi viseljük, mert
sajnátk s mert magyarok vagyunk s azok akarunk
lenni mindjárt!

— Mondtam, tudtam, jobb hogy ne is szóltál
volna, mindig csak az ismeretes frásisok; ugye
hánsztor mondtam már, hogy ma csak egy ember
van Európában, aki divatot csinál eszmében, bir-
tokszerzésben s öltözékben egyiránt, és ti ez em-

bért maholnap csak alig látjátok, holott én mindig
öt látom még ott is, hol ti magokat képzétek.

— Már engedjen meg urambátyám, akár-
mennyire lásson is Ön mindig egy embert, de az
ért mi is öntudatosan cselekszünk, nem vagyunk
mi senkinek üres viszhajja; amit teszünk, azért
teszünk, mert meg vagyunk győződve, hogy az
magában véve s önmagától elég jó, és mint ilyen
nem szorul senki helybenhagyására, de ha mégis
másoktól is helybenhagyatik ugyanaz Párisban vagy
bárhol, az csak öntudatunk igazolása s erősödése,
egyéb semmi!

(Vége kón.)

V e g y e s .

Garibaldihoz egy egész ezred angol
önkéntes ment. Mégis csak még 30,000 ara-
nyat a feje, ha odaadná este.

Sokszor furesen jár a kétkulacsos em-
ber: de olyan cifra aligha járt valamelyik, mint
egy triestri lap. Ennek legközelebb egy egészen
jószelmű költeményt küldött be valaki. A költe-
mény a pápához volt intézve. Már midőn megie-
lent, vette észre a szerkesztő, miszerint a kezdő-
betűk úgy vannak összeállítva, hogy azok föl-
lőről lefelé olvasva ezt teszik: Evviva Gar-
ibaldi! (Eljén Garibaldi). Másnap, hogy jóvátégy
hibáját, a szerkesztő újból kiadja a költeményt s
hozzáteszi, hogy előtteval pap saját hibák csusz-
tak bele. Most a kezdőbetűk ezt tevék: Evviva
Austria! (Eljén Austria). A triestri lap címe
„Diavoletto“ (ördögöske). De hezzeg ördögös
dolgot vitt véghez vele a „Szerza“ című lap, mely
ezen eseményről két költeménykét hozott, melyek
egyikének kezdőbetűi: „Morte ai birboni“ (Halál a
gazembereknek), a másik pedig: „Fieno agli asini“
(Szénát a szamaraknak!).

Ritka ész. — Bizonyos kisvárosi uriem-
bernek meg volt az a gyöngéje, hogy a távol
nagy városban tanuló fiát fölőselesen szerette di-
cséregteni. „Ritka esze van annak a gyereknek“ —
szokta mondogatni. — „Epen most kaptam le-
velet tanárától, melyben írja, hogy egészen meg-
vannak vele elégedve. Bizony csak ritka esze van
annak a gyereknek“ — fejezte be ugy, ahogy
kezdte. Történet aztán, hogy a dícséretes fi se-
kundával tve vissza az apai hajlékba. A boldog
apának kissé leeseit az álla s midőn valaki azt ta-
lálta neki mondani, hogy: „Hiszen mindig azt ha-
jtoztogta, hogy a maga fiának ilyen meg amolyan
ritka esze van.“ — „Persze hogy az van az ilyen-
adta rossz kölykének, most is csak azt mondom én,
hisz épen az a baj, hogy nagyon is ritka.“

Königsbergben egy bívész mutogatta
magát. Előadásokozban egy ur fölál s így szólítja
meg a bívészt: „Uram, On azt mondom, hogy kívánat
szerint minden tárgyat képez azonnal eltitelneti.
Ugyan legyen oly szives ezen itt előttem álló
asszonyt, ki fölőselem és nem régen szőlött meg
kedvesével tülem, tünösse el. Az asszony fölön
föül pirult és csakugyan eltitnt. — Vajha mindent,
mi ellentinkre van, ily könnyen eltitelhetének!

Irodalom és művészet.

Egerben „Egri Értesítő“ cím alatt f. évi
öszelő 1-jétől kezdve egy, hetenkint kétszer,
szóbanat megjelenő lap indul meg, mely az ípart s kereskedést elősegítő közlönye készült
lenni e vidéken. — Elfizetési ára postán: negyed-
évre 1 ft 50 kr., félve 2 ft 70 kr., egész évre
5 ft 20 kr. — Kiadó-tulajdonos Zeisler Lajos,
felelős szerkesztő: Dr. Albert Ferenc.

Osterlamm Károlynál megint érdekes
protestans könyv jelent meg: „Protestans új zsinati
törvények.“ A legközelebbi zsinatra megvitatási
mintán készítette Blázy Lajos, az „Egyszerű tör-
vény“ szerzője. 119 lapra terjed s ára 1 újrt.

Kolozsvárt „Korunk“ cím alatt új lap je-
lenik meg. Szerkesztője Fekete Mihály lesz.
— Értesítés. Múltán több rendbeli, nyoma-
dai és nem nyomdai akadályok, mik „Trencsényi
Csák“ című pályadíjas költeményem megjelenését
eddig — kiadóm s magam hibája nélkül — gátol-
ták, végre el vannak hártva: bátorodom mind
Engel és Mandello kiadóm, mind magam nevében
is tudatni a tisztelt előfizetőkkel, hogy a mű ösz-
előben megjelenend. A tisztelt ívtartók kérjük,
sziveskedjenek izeket az illető helyekre mi-
előbb beküldeni, nehogy a példányok szétküldésében
annak idejében késedelem legyen.

Szász Károly.

S z i n h á z .

Jámor bírálat

a műkedvelők által előadott „Vén bakancsok és fia a huszár“
című népszínházi előadás

(A szerkesztő kegyes engedelmével írta Bolond Jani.)

Szinte látom, hogy csak az én olvasása után az
én kedves urambátyám méltó boszankodással mi-
ként igazít egyet pápaszemem, rangjaohz illő ko-
moly redőbe szedvén homlokát s méltóságos mor-

Endezett sorshuzás és táncvígalmról.